

DRAMATURGINJA IVANA VUKOVIĆ

Mi smo generacija recesije, spremna na brze promjene

Institucionalna kazališta imaju otpor prema mladim autorima, sve je manje hrabrih odluka

Maja Pejčković
Kačanski

U HNK Split večeras će biti praižvedena drama "55 kvadrata" Ivane Vuković koju postavlja Ivan Plazibat. Autorica je 2019. za taj tekst dobila nagradu Marin Držić, a kako se ravnateljica splitske Drame Marina Vujčić svesrdno zalaže za to da se tekstovi mladih hrvatskih autora igraju na našim scenama, Ivana Vuković dobila je priliku da se njezin tekst o Splitu izvede upravo u njezinu gradu. Tekst "55 kvadrata" prati život suvremene splitske obitelji tijekom ljeta, progovara o međugeneracijskom suživotu. Osim najezde turista, ljeto u malom stanu otežava zagađena voda, požar koji je stigao nadomak grada, smrad koji se širi s odlagališta smeća Karepovac, posebno kad zapuše južina metaforički podsjećajući na odnos grada prema svojim građanima.

Kako je nastao ovaj tekst?

Ja sam s 18 godina otišla na studij u Zagreb tako da je okidač za ovaj tekst nastao iz priča mojih vršnjaka, poznanika i prijatelja. Ja sam živjela u Studentskom domu u Zagrebu, a na višim godinama studija u stanu koji sam imala cijele godine i nitko me nije tijekom sezone tjerao da izađem kao što je slučaj u Splitu. Bilo mi je neobično to iskustvo u kojem započneš neki samostalni život pa ga tijekom ljeta moraš prekinuti, vratiti se opet roditeljima, pa onda na jesen opet "odrasteš". Ja sam ipak imala svoja ljeta, moj dolazak iz Zagreba ima potpuno drugi kontekst. Drugi okidač bila je i kolumna Jurice Pavičića koji je biblijski i teatralno napisao što je sve snašlo grad. Riječ je o generacijskom problemu, o tome kako stariji na mlade vrše presing da odrastu, da si osiguraju prvu nekretninu, da se ožene ili udaju... Zahtijevaju da ostvarimo ono što ne možemo, a možda i ne želimo. Poslovi su nam nesigurni, ne zapošljavamo se za cijeli život u nekoj firmi. Mi smo generacija recesije koja je u stanju dati otkaz za tri godine, otići negdje drugdje, a stariji to teško razumiju.

Magistrica ste dramaturgije i apolventica komparativne književnosti. Odakle ljubav prema dramaturgiji?

Na žalost mog tate još nisam diplomirala komparativnu književnost, ali imala sam veliku potporu obitelji da idem za onim čime se želim baviti. Nisu se bojali od čega će im kćer živjeti i zbog toga me tjerali na nešto praktičnije. Scenografkinja

IZMEĐU SPLITA I ZAGREBA Ivana Vuković izrazito je aktivna u oba grada. U rodnom Splitu smeta joj što nema jasne kulturne politike pa upozorava da se moraju zamisliti nad svojim identitetom

predstave Tea Truta moja je velika prijateljica iz škole i njezina mama nas je stalno vodila u teatar. Pred kraj gimnazije dobile smo knjižicu s popisom fakulteta i doslovno sam iskrizala sve osim dramaturgije. Točno sam znala čime se ne želim baviti. Dramaturgija se ispostavila kao točan izbor, a komparativna kao vrijedna. Tekst "55 kvadrata" napisan je tijekom zadnjeg semestra na Akademiji, pod mentorstvom Lade Kaštelan. Iz današnje perspektive takav mentorski odnos kakav sam imala s njom je priličan luksuz. Nakon Akademije se učite da je bitno tekst nekom pokazati, da imate povratnu informaciju. Gnjavim prijatelje da čitaju moje tekstove u raznim fazama, katkad mi prođe, a katkad ne.

Je li vas iznenadila nagrada Marin Držić za "55 kvadrata"?

Jest, iznenadila me. Prijavljivanje na natječaj je po meni važno prije svega da mladi autori nauče završiti

tekst, da donesu odluku da je gotovo i onda još da ga nekom pošalju. Jednostavno moraš pokazivati što radiš, a dobila sam tom nagradom potvrdu da to što radim nije loše. Lijep je to osjećaj. Postoji određena tromost hrvatskih kazališta oko čitanja novih dramskih tekstova, što bi nagrade Držić barem donekle trebale sanirati. Institucionalna kazališta imaju neki otpor prema mladim autorima, sve je manje produkcijske hrabrosti, makar i one u kojoj su oni nekoga otkrili i prvi ga postavili. Čini mi se da su mladi često pozvani kad je budžet ograničen i kad se zapravo radi ne o prilici, kako to mnogi vole nazvati, nego o eksploataciji. To treba hitno mijenjati. U tom smislu smo u HNK Split imali vrlo poštenu razmjenu i osjećam da mi je ravnateljica Drame dala iskrenu priliku. No i pandemija koronavirusa je učinila svoje, predstave se rade sve brže, nema dovoljno vremena za prirodan tijek procesa. Sretna sam što mi u pandemiji nije

Okidač za ovu predstavu bile su priče mojih splitskih prijatelja koji su se zbog turista iz unajmljenih stanova ljeti morali vraćati roditeljima

puno toga otkazano i što su se u tim teškim okolnostima dogodile neke super predstave poput "Miša u toču" s Plazibatom u GKL-u Split ili "Sretna ne bila" s Helenom Petković u PlayDrami.

Kakva je bila suradnja sa splitskim teatrom, kako je uopće do nje došlo?

Zahvaljujući Marini Vujčić i Ivanu Plazibatu. Inače je taj tekst na

nečijem e-mailu stajao godinama. U ovakvom konceptu je produkcijski vrlo zahtjevan i jedino mjesto za praižvedbu je HNK Split. Drama govori o tri generacije i njihovim brojnim problemima koje su donijeli kapitalizam i turizam. Međutim, pitanje stanovanja i loših stambenih politika raširen je i aktualan problem, svjedočimo tome sa svakim porastom cijene kvadrata tako da tekst može igrati i u drugim mediteranskim i kontinentalnim gradovima i nadam se da će se izvoditi i u drugim kazalištima. Podjela uloga je jako dobro napravljena i sve mi je nekako "leglo". Imala sam lijepu podršku i dugogodišnjih članova ansambla, što je jako bitno. Teško je doći u ovakav tip institucije, na neki način kao da dolaziš u nečiji dnevni boravak koji trebaš učiniti i svojim.

Čitavo vrijeme predstave na sceni imate kameru?

Da, predstava ima dvije fokalizacije, total koji vidimo iz publike i autorsku fokalizaciju koja na platnu projicira ono što kamera hvata u stvarnom vremenu. Redatelj Ivan Plazibat odlučio je da je kamera čitavo vrijeme na sceni, što ide u prilog sitnoj gesti, mirnoj i tihoj, kolokvijalno bismo rekli filmskoj glumi, a doprinosi i anksioznosti zbog napućenosti tog stana. Zbog kamere se glumci, čak i kad odu iza kulis, kad odu u ulice pored scene, i dalje ne mogu sakriti jer kamera sve vidi. Tijekom proba stalno smo imali na umu i kamermana među glumcima, u čemu se Andrija Jurčević brzo i spretno snašao, i platno koje će stajati iznad igračkog prostora. Kao autorka teksta nikad ne mislim o izvedbi tako da mi je taj redateljski postupak došao kao veliki dramaturški izazov. Zanimljivo mi je pratiti i što glumci iz teksta iščitavaju. Volim tu razmjenu, zanima me što će netko tko uzme moj tekst u njemu vidjeti. Uvijek u probe ulazim s tim da su glumci sukreatori. Kad ja udarim temelje, a oni sudjeluju, onda priča raste.

Mi u Splitu sjećamo se vaše izvrsne predstave "Dijete našeg vremena" koja je izvedena u produkciji PlayDrame u klubu Quasimodo. Nažalost, više ne igra.

PlayDrama ima problem aktera s nezavisne scene koji nema svoj prostor za izvedbe. Grad nudi neke kombinacije, ali nijedna nije potpuno rješenje. Inače, tekst "55 kvadrata" nastao je prije te predstave i "Dijete našeg vremena" počela sam promišljati kao spin-off "55 kvadrata".

Na čemu sada radite?

Raspisujem "55 kvadrata" za film! U planu je i rukopis za GKL Split, za predstavu koju će režirati Ivan Plazibat. Angažirana sam i u KunstTeatru u Zagrebu na novoj predstavi s Natalijom Manojlović. To je novo malo kazalište, jedno sretno mjesto u kojem vlada lijepa razmjena i autorska sloboda. Pripremam i jednu eksperimentalnu radiofonijsku formu, radnog naslova "Čije ti je to prezime". Stalno me ljudi pitaju odakle sam, odakle su Vuković, pa mi je ideja sa svojim pokušati izmaštati koja smo mi zapravo obitelj jer ne znam nijednog Vukovića izvan uže obitelji koji mi je u rodu. A to je moje ime, moj identitet.

Na relaciji ste Zagreb - Split, ali više u Zagrebu?

Split je nazadovao u kulturi. Teška srca to kažem, ali tako je. Moramo razmišljati o kulturnim politikama jer nije sve prpošni Mediteran. Previše smo počeli razmišljati o kulturi kao o proizvodu koji ćemo samo reciklirati i prodati. Koliko smo puta izvrtjeli jadnog Smoju i "Malu Floramyje", sve je derivat istoga minus velika umjetnička vrijednost Smoje i Tijardovića. Publika nije problem, nego činjenica da Split nema jasnu kulturnu politiku! Pokušajmo raditi ono što mi želimo prvenstveno za sebe pa ćemo onda lako ići van. Nedostaje nam vizije i misije. ●